

RINDI

Nr 2 • 2006

RINDI

TIDSKRIFT FÖR GOTLÄNSK BOTANIK

Årgång 26 • 2006 • Nr 2

Tidskriften ges ut av Gotlands Botaniska Förening

Redaktion: Gun Ingmannson, Vinkelgatan 2 b, 621 49 Visby

Bo Göran Johansson, Vall, Levide 508, 621 93 Visby

Marita Westerlind, Grötlingbo Skolan 123, 620 11 Havdhem

Rindi erhåller du antingen genom att bli medlem i Gotlands Botaniska Förening (att bli medlem kostar fr.o.m 2006 150 kr/år för den som bor i Sverige, 250 kr/år för den som bor i utlandet och inte betalar genom svenskt postgiro) eller genom att prenumerera (samma pris som för medlemskap). Familjemedlem betalar 25 kr/år. Studerande betalar 75 kr/år.

Föreningens postgiro är 68 36 66-2. (OBS! Betalning med check accepteras ej!)

Adressen är: Gotlands Botaniska Förening, c/o Elsa Bohus Jensen, Irisdalsgatan 14, 621 42 Visby. E-postadresser: gun.ingmannson@telia.com och 2sodejope@tjelvar.org

Gotlands Botaniska Förening

är en ideell sammanslutning som har som ändamål att verka för ökad kunskap om Gotlands växter och för bevarandet av en rik flora på ön. Föreningen vill också bland allmänheten sprida intresse för botanik och naturskydd.

Dessa mål söker föreningen förverkliga bl.a. genom att verka för utforskandet av Gotlands flora, att biträda myndigheter och organisationer i behandlingen av botaniskt betydelsefulla naturskyddsfrågor, att utge tidskriften Rindi och även på annat sätt informera om och propagera för sin verksamhet och sina åsikter samt genom att arrangera exkursioner och sammankomster.

Styrelse

Ordf.	Jörgen Petersson, Humlegårdsvägen 18, 621 46 Visby	tel 0498-21 45 59
V. ordf.	Karin Wågström, Furubjers, 620 33 Tingstäde	tel 0498-27 42 66
Sekr.	Gun Ingmannson, Vinkelgatan 2 b, 621 49 Visby	tel 0498-27 13 43
Kassör	Elsa Bohus Jensen, Irisdalsgatan 14, 621 42 Visby	tel 0498-21 61 92
Övriga	Kerstin Gahne, Bertels 129, Stenkumla, 621 95 Visby	tel 0498-26 21 44
	Bo Göran Johansson, Vall, Levide 508, 621 93 Visby	tel 0498-26 62 04
	Fabian Mebus, Väskinds, Väskinde, 621 72 Visby	tel 0498-21 36 03
	Dan Paulsen, Tjelvarvägen 28, 621 42 Visby	tel 0498-26 49 75

Omslagsbilden: Purpurknipprot *Epipactis atrorubens* i knopp. Foto: B. G. Johansson, Irevik, 8 juli 1976.

Styrelseberättelse för verksamhetsåret 2004

Medlemsantal

Föreningen hade vid årets slut sammanlagt 589 (655) medlemmar, varav 44 (91) familjemedlemmar, vilket är en minskning av medlemsantalet jämfört med 2003 (siffror inom parentes). Geografiskt var medlemmarna fördelade enligt följande: Gotland 242, Sverige utom Gotland 326 samt utlandet 21.

Styrelsens funktionärer och sammanträden

Styrelsen har under det gångna året bestått av Jörgen Petersson (ordförande), Karin Wågström (vice ordförande), Gun Ingmansson (sekreterare), Elsa Bohus Jensen (kassör), Kerstin Gahne (ledamot), Bo Göran Johansson (ledamot och ansvarig för Projekt Gotlands Flora), Fabian Mebus (ledamot) och Barbro Pettersson (ledamot). Styrelsen har under verksamhetsåret 2004 genomfört 5 protokollförda sammanträden.

Revisorer har varit Sverker Lanner och Lars-Åke Pettersson, med Karin Bengtsson som revisorssuppleant. Valberedningen har bestått av Lars-Åke Pettersson och Karl Lodnert.

Årsmötet

Årsmötet hölls i IOGT - lokalen den 16 februari 2004. Styrelsen omvaldes i sin helhet.

Efter årsmötessförhandlingarna höll Bertil Ståhl, lektor i botanik vid Högskolan på Gotland, ett föredrag rörande sin forskning om floran i Ecuador. Karl Lodnert bidrog med ett antal hemslöjda priser till det sedvanliga lotteriet.

Rindi

Redaktörer under året har varit Gun Ingmansson, Bo Göran Johansson, Marita Westerlind och Karin Wågström.

Nummer 1 innehåller, förutom ett antal exkursionsrapporter, en artikel om alvarplacodlav och guldsquivlav (Lars-Åke Pettersson), förstafynd av stor käringtand på Gotland (Elsa Bohus Jensen) samt "Om konsten att leda en maskrosexkursion" (Bo Göran Johansson). Nummer två innehåller verksamhetsberättelse och räkenskaper för år 2003 samt programmet för hösten 2004. Nummer 3 innehåller "Nyheter i Gotlands flora" för åren 2003 och 2004 samt resultaten från inventeringen av nipsippa år 2004 (båda Jörgen Petersson). Nummer 4 innehåller programmet för våren 2005.

Totalt omfattar årgången 88 sidor. Föreningen sänder Rindi som utbytestidskrift till 17 andra föreningar.

Exkursioner och sammankomster

Förutom årsmötet genomfördes under året följande inneträffar:

15 mars besöktes Högskolan på Gotland där det nya herbariet presenterades av Karin Bengtsson.

8 november avhölls medlemmarnas bildkväll.

Under året har följande exkursioner genomförts i föreningens regi (ledare inom parentes):

2 maj vårexkursion till Västerhejde, där främst sippor studerades (Gun Ingmansson).

23 maj presenterades Gotlands strandmaskrosor under en exkursion till Hejnum, Bäl och Boge (Bo Göran Johansson).

13 juni anordnades "De vilda blommornas dag" på hållmarkerna vid Hau i Fleringe (Bo Göran Johansson, Fabian Mebus), vid Kuse änge i Västerhejde (Gun Ingmansson, Elsa Bohus Jensen) samt ute på Närsholmen i När (Jörgen Petersson, Lars-Åke Pettersson).

4 juli företogs för sjätte gången "Lilla orkidéresan" i sedvanligt fullsatt buss på mellersta delen av ön (Elsa Bohus Jensen, Gun Ingmansson, Fabian Mebus, Jörgen Petersson, Lars-Åke Pettersson).

18 juli genomfördes en botanisk vandring på Torsburgen (Bo Göran Johansson, Elsa Bohus Jensen).

8 augusti besågs sandmarkerna vid Sanda kyrka (Bo Göran Johansson, Jörgen Petersson).

29 augusti studerades strandfloran under en vandring ute på Snabben i Hablingbo (Jörgen Petersson).

26 september företogs en svampexkursion till Roleks i Vall (Kerstin Gahne, Elsa Bohus Jensen).

Föreningen har dessutom i den hyrda IOGT- lokalen i Visby hållit flera arbetsmöten (i princip varannan måndag).

Inventeringar och Projekt Gotlands Flora

Enskilda personer har utfört kompletterande inventeringar för Floraprojektet.

Detta projekt, som så småningom skall utmynna i en modern landskapsflora över Gotlands kärlväxter, har nu pågått i tjugotvå säsonger. De totalt 180 kartbladen är nu i stort färdiginventerade. Större delen är också inmatade i projektets databas. Viss litteratur- och herbariegenomgång återstår.

Kerstin Gahne har fortsatt datalaggningen av Göteborgsherbariet.

Föreningen har sökt medel för skrivandet av Gotlands Flora från ”statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt”. Ansökan har behandlats positivt.

En inventering av nipsippa på Gotland genomfördes under våren (initierad av Statens Naturvårdsverk och senare även av Heidelberg Cement). En del av beståndet på Filehajdar skyddades därefter inom nätverket Natura 2000.

Kompletterande inventeringar har utförts på Gotska Sandön av Gun Ingmansson, Mattias Ivarsson och Jörgen Petersson inför en ny upplaga av Sandöfloran.

Naturvård

Föreningens representant i kommunens miljöråd har varit Jörgen Petersson med Lars-Åke Pettersson som suppleant. Elsa Bohus Jensen och Jörgen Petersson deltog i möten i länsstyrelsens Naturvårdsråd.

Föreningen har fortsatt att framföra sina synpunkter till kommunen, Länsstyrelsen och Miljödepartementet på planförslaget för en vindkrafts-park vid Stjups i Hablingbo. Under året beslutades att vindkraft-verken ej fick byggas. Kärmycklarna i området är därmed för närvarande ej hotade.

Föreningen har till länsstyrelsen insänt synpunkter på ett förslag till nytt naturreservat vid Marpes på Fårö. Vi har vidare protesterat mot planerna på en ny golfbana vid f.d. ”Bombfältet” på Bungenäs samt mot planerna på en utvidgning av golfbanan i När.

Floraväkteri

Floraväkteri-verksamheten har samordnats av Karin Wågström och Kerstin Gahne. Till ArtData-banken har 384 rapporter om rödlistade kärlväxter insänts samt 109 om rödlistade svampar.

Övrigt

Föreningen deltog (se under exkursioner ovan) i Svenska Botaniska Föreningens arrangemang ”De vilda blommornas dag”. Detta arrangemang anordnades för tredje året runt om i Norden.

Föreningen deltog även vid Världsmiljödagen 5 juni med exkursion i Östergårvar samt information om föreningens verksamhet.

Vid Svenska Botaniska Föreningens föreningskonferens på Naturhistoriska riksmuseet i oktober deltog Jörgen Petersson och Lars-Åke Pettersson.

Föreningen har från Umeå universitet som gåva erhållit en större samling skrifter av framlidne professor Bengt Pettersson.

Till Vidumae naturreservat på Ösel har föreningen överlämnat skrifter med estniskt innehåll från Bengt Englundts bibliotek.

Under arrangemanget ”Gotland trädgårdsön” deltog Elsa Bohus Jensen och Bo Göran Johansson som guider vid en orkidé-exkursion.

Styrelsen

Gotlands Botaniska Förening

Årsredovisning 2004

Intäkter

Medlemsavgifter 2004	67 380,00
Gåvor	1 725,00
Försäljning av kort, tröjor, trycksaker	4 755,00
Artatabanken, Floraväckeri, lotteri	7 900,00
Exkursioner, orkidéresan	12 000,00
Övrigt, guidning	1 500,00
Räntor	3 811,10
Summa:	99 071,10

Utgifter

Rindi + porto Rindi nr 3 och 4	64 174,00
Drift: Hyra m.m.	4 642,50
Exkursioner, möten	5 217,00
Övrigt	898,00
Årets överskott	24 139,60
Summa:	99 071,10

Balansräkning 2004-12-31

Tillgångar

Nordea Girokapitalkonto	89 810,51
Eskelhems Sparbank Kapitalkonto	253 763,89
Postgiro	39 290,98
Summa:	382 865,38

Skulder och eget kapital

Rindi nr 3 och 4 2005	21 595,00
Porto Rindi nr 3 och 4 2005	2 450,00
Gåvomedel	78 730,00
Kapitalbehållning	255 950,78
Årets överskott	24 139,60
Summa:	382 865,38

Styrelseberättelse för verksamhetsåret 2005

Medlemsantal

Föreningen hade vid årets slut sammanlagt 630 (589) medlemmar, varav 70 (44) familjemedlemmar, vilket är en ökning av medlemsantalet jämfört med 2004 (siffror inom parentes). Geografiskt var medlemmarna fördelade enligt följande: Gotland 264, Sverige utom Gotland 346 samt utlandet 19.

Styrelsens funktionärer och sammanträden

Styrelsen har under det gångna året bestått av Jörgen Petersson (ordförande), Karin Wågström (vice ordförande), Gun Ingmansson (sekreterare), Elsa Bohus Jensen (kassör), Kerstin Gahne (ledamot), Bo Göran Johansson (ledamot och ansvarig för Projekt Gotlands Flora), Fabian Mebus (ledamot) och Barbro Pettersson (ledamot). Styrelsen har under verksamhetsåret 2005 genomfört 7 protokollförda sammanträden.

Revisorer har varit Sverker Lanner och Lars-Åke Pettersson, med Karin Bengtsson som revisorssuppleant. Valberedningen har bestått av Lars-Åke Pettersson och Karl Lodnert.

Årsmötet

Årsmötet hölls i IOGT - lokalen den 21 februari 2005. Styrelsen omvaldes i sin helhet.

Efter årsmötesförhandlingarna höll Jörgen Petersson ett föredrag om nipsippans status på Gotland, grundat på inventeringarna 2004. Karl Lodnert bidrog med ett antal hemslöjdade priser till det sedvanliga lotteriet.

Rindi

Redaktörer under året har varit Gun Ingmansson, Bo Göran Johansson och Marita Westerlind.

Nummer 1 är ett specialnummer om Gotlands orkidéer (Gun Ingmansson, Bo Göran Johansson), vilket rönt stor uppskattning på ön. Nummer 3 innehåller resultatet från en inventering av timjansnyltrot år 1998 (Stig Högström) samt ett antal exkursionsrapporter. Nummer 2 och 4 utgörs av programblad.

Totalt omfattar årgången 128 sidor. Föreningen sänder Rindi som utbytestidskrift till 17 andra föreningar.

Exkursioner och sammankomster

Förutom årsmötet genomfördes under året följande inneträffar:

21 mars ledde Bo Göran Johansson en guidning på Internet rörande rapportsystemet "Artportalen för växter".

14 november avhölls medlemmarnas bildkväll.

Under året har följande exkursioner genomförts i föreningens regi (ledare inom parentes):

2 maj besågs våradonis under en exkursion i Sundre (Jörgen Petersson).

16 maj besöktes Kungsladugårdshällarna söder om Visby (Gun Ingmansson).

4 juni avhölls föreningens 25-årsjubileum med växtvandring i Laxare änge och mat i Boge bygdegård.

19 juni anordnades "De vilda blommornas dag" i Östergarns prästänge (Bo Göran Johansson, Elsa Bohus Jensen), i Bruceboreservatet (Gun Ingmansson, Karin Wågström) samt i kyrkanget i Hall (Jörgen Petersson, Lars-Åke Pettersson).

5-8 juli företogs föreningens första långexkursion, vilken gick per båt till Gotska Sandön (Gun Ingmansson, Jörgen Petersson).

24 juli genomfördes ett gemensamt arrangemang mellan öns naturföreningar, då området för det

planerade kalkbrottet vid Ojnareskogen i Bunge besöktes (Jörgen Petersson).

7 augusti besöktes några källmyrar inom Björkume naturreservat i Lummelunda (Gun Ingmansson, Bo Göran Johansson, Jörgen Petersson).

27 augusti studerades strandfloran under en vandring vid Ålare naturreservat sydväst om Ronehamn (Gun Ingmansson).

2 oktober företogs en kryptogamexkursion till Väte socken (Kerstin Gahne, Elsa Bohus Jensen).

Föreningen har dessutom i den hyrda IOGT-lokalen i Visby hållit flera arbetsmöten (i princip varannan måndag).

Inventeringar och Projekt Gotlands Flora

Enskilda personer har utfört kompletterande inventeringar för Floraprojektet.

Detta projekt, som så småningom skall utmynna i en modern landskapsflora över Gotlands kärlväxter, har nu pågått i tjugotre säsonger. De totalt 180 kartbladen är nu i stort färdiginventerade. Större delen är också inmatade i projektets databas. Viss litteratur- och herbariegenomgång återstår.

Kerstin Gahne har slutfört datalaggningen av Göteborgsherbariet.

Föreningen har erhållit medel för skrivandet av Gotlands Flora från "Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt". Genom dessa medel har Gun Ingmansson (20%) och Jörgen Petersson (80%) under hösten börjat författandet av floran. Som delprojekt har ett specialnummer över Gotlands orkidéer publicerats liksom en ny Flora över Gotska Sandön skrivits.

Naturvård

Föreningens representant i kommunens miljöråd har varit Jörgen Petersson med Lars-Åke Pettersson som suppleant. Jörgen Petersson deltog i möten med länsstyrelsens Naturvårdsråd.

Föreningen har till miljödomstolen framfört protester mot Nordkalks planerade kalkbrott vid Ojnareskogen i Bunge.

Föreningen har till länsstyrelsen insänt synpunkter på förslagen till bevarandeplaner för öns samtliga Natura 2000-områden, på förslaget till "Strategi för formellt skydd av skog i Gotlands län" samt förslaget till åtgärdsprogram för gotlandsranunkel. Vi har vidare överklagat planerna på en ny golfbana vid f.d. "Bombfältet" på Bungenäs.

Till Gotlands kommun har föreningen insänt starka invändningar mot ett positivt förhandsbesked för uppförande av tre villor på platsen för stora skogsliljans växtplats vid Lummelunds bruk.

Föreningen har på länsstyrelsens uppdrag genomfört inventeringar av gotlandsranunkel. Elsa Bohus Jensen har på länsstyrelsens uppdrag genomfört inventeringar av sienamusseron och doftmusseron. Föreningens representanter har besökt lokalen för "Årets växt" skogsfrun, vilken förstörts av skogsmaskiner. Händelsen är polisanmäld.

Floraväkteri

Floraväkteri-verksamheten har samordnats av Karin Wågström och Kerstin Gahne. Till ArtData-banken har 512 rapporter om rödlistade kärlväxter insänts samt 55 om rödlistade svampar. Synpunkter på den nya rödlistan samt artfaktblad har insänts till ArtDatabanken. Elsa Bohus Jensen har författat artfaktblad för vinriska, grönfläckig vinriska och doftmusseron.

Övrigt

Föreningen uppvaktade hedersmedlemmen Stig Ekström på 90-årsdagen i Uppsala.

Föreningen deltog (se under exkursioner ovan) i Svenska Botaniska Föreningens arrangemang "De vilda blommornas dag". Detta arrangemang anordnades för fjärde året runt om i Norden. Föreningen deltog under hösten även vid Skogens dag med information om föreningens verksamhet samt 19 juli vid Naturums Linnédag med exkursion vid Muskmyr och information om föreningen.

Under arrangemanget "Gotland trädgårdsön" deltog Elsa Bohus Jensen och Bo Göran Johansson som guider vid en orkidéexkursion. Elsa Bohus Jensen deltog i Mykologiveckan på Österlen i Skåne. Gun Ingmansson, Jörgen Petersson och Lars-Åke Pettersson deltog i Svenska Botaniska Föreningens Botanikdagar i Medelpad.

Styrelsen

Gotlands Botaniska Förening

Årsredovisning 2005

Intäkter

Medlemsavgifter 2005	72 001,00
Gåvor	1 950,00
Försäljning av kort, tröjor, trycksaker (inkl orkidénummer)	43 949,00
Bidrag (lotteri)	500,00
Exkursioner, resa till Gotska Sandön	33 475,00
Övrigt, guidning, databasutdrag	28 200,00
Räntor	4 504,17

Summa: 184 579,17

Utgifter

Rindi + porto Rindi nr 3 och 4	93 635,00
Drift: Hyra m.m.	5 306,50
Exkursioner, möten	35 189,00
Övrigt (bl a T-shirts)	10 294,00
Årets överskott	40 154,67

Summa: 184 579,17

Balansräkning 2005-12-31

Tillgångar

Nordea Girokapitalkonto	89 810,51
Eskelhems Sparbank Kapitalkonto	252 268,06
Plusgiro	81 906,48

Summa: 429 985,05

Skulder och eget kapital

Rindi nr 3 och 4 2005	26 725,00
Porto Rindi nr 3 och 4 2005	4 285,00
Gåvomedel	78 730,00
Kapitalbehållning	280 090,38
Årets överskott	40 154,67

Summa: 429 985,05

Program sommaren och hösten 2006

Söndag 11 juni

Gotlands ängen.

Detta är en heldagsexkursion där vi besöker ett antal av Gotlands vackraste ängen (resrutten bestäms senare). Vi kommer att utgå från Visby i en inhyrd buss, som rymmer 50 passagerare. Flera från föreningen medverkar som guider. Tag med matsäck

Föreningens exkursioner är normalt helt avgiftsfria men för att täcka våra utgifter, främst för busshyra, tar vi denna gång ut en avgift på 250 kr per person. Avgiften kr betalas till föreningens postgiro 68 36 66 - 2.

Förhandsanmälan är nödvändig. Platser reserveras i den ordning som vi får in anmälningar. Den som anmäler sig ska vara medlem i föreningen men får även ta med egna gäster. Anmäl till:

Gun Ingmansson, Vinkelgatan 2 b, 621 49 Visby, tel 0498-27 13 43

Elsa Bohus Jensen, Iridalsgatan 14, 621 42 Visby, tel 0498-21 61 92

Söndag 18 juni

De vilda blommornas dag. Denna dag anordnar vi tre olika exkursioner för alla naturintresserade, även icke-medlemmar:

Solsänget i Sproge med Gun Ingmansson. Samling Sproge k:a kl. 10.00.

Trojaborg – Kärleksstigen – Åhsbergsska hagen. Bo Göran Johansson leder. Samling vid Trojaborg (Sankt Göransgatan) kl. 10.00.

St. Vallaänget i Rute. Jörgen Petersson leder. Samling vid Folkets hus i Valleviken kl. 10.00.

Söndag 2 juli

Vi besöker Verkmyr och andra delar av Hall-Hangvarområdet. Samling kl. 10.00 vid Hall kyrka. Ledare: Fabian Mebus och Bo Göran Johansson.

Söndag 23 juli

Följ med och upptäck en fantastisk hällmark. Den kallas Takstens utmark och ligger nära Mölner i Fleringe socken. Samling kl. 10.00 vid Fleringe kyrka. Ledare Jörgen Petersson och Lars-Åke Pettersson.

- Lördag 12 aug Vi besöker någon eller några av de fina källmyrarna i Lojstatrakten. Samling kl. 10.00 vid Lojsta kyrka. Ledare: Bo Göran Johansson.
- Söndag 3 sept Årets strandvandring! Vi samlas vid Näs kyrka kl. 10.00. Ledare: Gun Ingmannson och Bo Göran Johansson.
- Lördag 23 sept Vi avslutar utesäsongen med en kryptogamexkursion - som vanligt. Det blir mest svampar, om det är en sådan höst! Samling kl. 10.00 vid Holmhällars pensionat. Ledare: Elsa Bohus Jensen, Kerstin Gahne, Lars-Åke Pettersson och Karin Wågström.
- Måndag 13 nov Medlemmarnas bildkväll. Vi samlas i den nya lokalen, Ekmansgatan 11 kl. 19.00 och visar varandra våra bilder. Vi har projektorer för diabilder och digitala bilder.

Öppet hus sommaren 2006

Vi har som tidigare Öppet hus-träffar i år, med början måndag 29 maj. Alla som har frågor, behöver bestämningshjälp eller bara vill träffa lika-sinnade är välkomna!

Vi har öppet varannan måndag från kl. 18.30 (jämna veckor) fram till och med 21 augusti, dvs. 29 maj, 12 juni, 26 juni, 10 juli, 24 juli, 7 augusti och 21 augusti.

Adress: Södra Murgatan 45, Visby

Vägbeskrivning: Parkering finns vid Östercentrum och Murgrönan. Gå in på Hansabios gård (ingång från S. Murgatan), genom grind i lågt plank till vänster och sedan dörren i huset på höger sida (samma hus som biografen). Vi disponerar en stor lokal i bottenplanet och ett mindre rum en trappa upp i IOGT/NTO:s lokaler.

Ny lokal: Vår gamla lokal har bytt ägare och vi flyttar. Från och med 25 september kommer vi att träffas i f.d. Baptistkyrkans lokaler på Ekmansgatan 11 i Visby.

